

ОСНОВНИ ИЗВОДИ

През 2014 г. Системата за мониторинг на корупцията регистрира най-високите равнища на участие на българското население в корупционни сделки за последните 15 години. През последната година в страната са реализирани средно около 158 000 корупционни сделки на месец.

- **Повечето корупционни сделки се извършват по инициатива на държавната администрация**, чиито служители упражняват корупционен натиск върху гражданите, на които се налага да използват административните им услуги. Податливостта на корупция на гражданите през 2014 г. е на равнище, сходно на наблюдаваното през 1999 г., въпреки покачващата се нетърпимост към корупционното поведение. Фактът, че повечето български граждани не приемат корупцията, но въпреки това са склонни да участват в нея, показва наличието на структурен проблем на управлението в българското общество: **корупцията се превръща в допълнителна цена за ползване на административни услуги**. В бизнес сектора ефективността на корупцията като метод за разрешаване на проблеми се повишава през 2014 г. Повечето фирми нямат доверие на публичните институции и не смятат, че получават равноправно третиране в съда. Подобно отношение е основателно, тъй като на всички равнища на управление и в ключови сектори с преобладаваща държавна собственост, като енергетиката, продължават да съществуват сериозни разхищения, в следствие на които държавният дълг е нараснал с близо 10 пункта, а в общественото пространство ежедневно се появява информация за злоупотреби при държавните поръчки.
- Поради твърде високите равнища на участие на българското население в корупционни сделки **наказателно-правните инструменти са неефективни и неадекватни**. Първо, защото мащабът на проблема надхвърля капацитета на органите на наказателното право-раздаване. Второ, защото правоприлагащите органи са превзети от частни икономически и политически интереси, които осуетяват и делегитимират действията им.
- През 2014 г. българското общество стана свидетел и на проявление на **политическа корупция в застрашителен мащаб**. Възходът и падението на Корпоративна търговска банка недвусмислено демонстрираха, че **завладяването на държавата от частни интереси** е достигнало дори до най-силните правоприлагащи органи като Прокуратурата, финансовото разузнаване и Централната банка. Сагата „Южен поток“ от своя страна разкри колко високо е достигнала корупцията в държавните институции, предвид това, че интересите на трети страни успяха да диктуват условия на българския парламент и българското правителство за сметка на българските и европейските интереси.

- Повишаването на административната и политическата корупция през 2014 г. става на фона на продължаващата **неспособност на Висшия съдебен съвет да посрещне предизвикателството** да гарантира, че прокуратурата и съдът ще се борят успешно с корупцията и завладяването на държавата. Структурата на съдебната система все още не дава гаранции за бързо, справедливо и прозрачно прилагане на закона. Все още не е постигнато адекватно натоварване на съдилищата и прокуратурата; това създава възможности за забавяне на делата и повишава корупционните рискове. Неразрешен остава въпросът и за неутрализирането на политическите и други влияния в работата, подбора и назначаването на служителите в съдебната система.